

NORGES KOMMUNISTISKE PARTI

Sekretariatet

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 OSLO

Oslo, 12.1.2015

HØRINGSSVAR TIL FORSLAG OM OPPHEVELSE AV KONSESJONSLOVEN OG BOPLIKTEN

Landbruks- og matdepartementet har sendt ut forslag om oppheving av konsesjonsloven og boplikt på høring. Norges Kommunistiske Parti(NKP) vil med dette gi sitt høringssvar.

Konsesjonslovens formål og virkeområde

Gjeldende konsesjonslov har til formål «..å regulere og kontrollere omsetningen av fast eiendom for å oppnå et effektivt vern om landbrukets produksjonsarealer og slike eier- og bruksforhold som er mest gagnlige for samfunnet..».

Bakgrunnen for høringsforslaget

I følge høringsnotatet ønsker regjeringen at «den enkelte bonde skal gis større råderett over egen eiendom, blant annet ved at konsesjonsloven og boplikten oppheves.» Det hevdes at reglene kan være til hinder for et effektivt marked for omsetning av konsesjonspliktige landbrukseiendommer, noe som kan føre til at rekrutteringen til næringen svekkes. Det trekkes også fram at boplikten kan være prisdempende.

I notatet pekes det på behovet for å produsere mer mat i globalt perspektiv. Det vises også til økt behov for avvirkning av skog til forskjellige trebruks- og energiformål. Videre heter det i notatet at «det er viktig å stimulere til investeringer knyttet til drift og andre tiltak som kan bedre driften på landbrukseiendommer.» Departementet mener også at en fjerning av odelsloven og boplikten vil legge til rette for at den som trenger tilleggsjord kan få kjøpt areal for å styrke bruket sitt.

Arbeidet for å verne om produksjonsarealene er viktig mener departementet, og vil derfor utarbeide en nasjonal jordvernstrategi. Departementet har den oppfatning at konsesjonsloven har begrenset betydning for jordvernet, og at det derfor ikke er et argument for å opprettholde loven.

Vurdering

I Norge er storkapitalen i liten grad inne i landbruket. Situasjonen er slik at det er heltidsbønder eller deltidsbønder som er ryggraden i norsk landbruk. Familielandbruket er godt tilpasset til norsk landskap og virkelighet.

Gjennom mange år har det vært argumentert med at store bruk vil bedre lønnsomheten i næringen. I et intervju med Nationen i februar 2010 sa banksjef Oddvar Vigdenes i Hegra Sparebank at samdrift og stordrift ikke gir bedre lønnsomhet. Stordrift gir tvert imot nye faste kostnader som mer enn spiser opp de økte inntektene. Videre sa banksjefen at det i Nord-Trøndelag var slik at økonomien ble dårligere når et bruk utvidet til mer enn 20-30 melkedyr.

NKP viser til at da boligpolitikken på åttitallet ble markedstilpasset, så har det ført til en kraftig vekst i boligprisene. Det er all grunn til å tro at dersom konsesjonsloven og boplikten fjernes, så vil prisen på landbrukseiendommer stige betraktelig. En sterk prisstigning på landbrukseiendommer, vil gjøre det svært vanskelig, ja kanskje helt umulig for den selveide bonden å kunne leve av å dyrke jorda. Vi vil derfor kunne

NORGES KOMMUNISTISKE PARTI

Sekretariatet

få et landbruk i Norge som er eid av storkapital, og drevet av ansatte og innleide med lave lønninger. Odelsloven er også et hinder for at utenlandsk storkapital kan kjøpe opp norsk jord.

Vi har hatt en utvikling gjennom mange år mot færre og større enheter. På 2000-tallet har store arealer, over 500 000 dekar, gått ut av produksjon eller blitt omdisponert. Norge importerer store mengder korn og kraftforråvare som beslaglegger godt over 2 millioner dekar jord i utlandet. I 2000 var det i Norge 2 dekar fulldyrket jord per innbygger. I 2010 var dette arealet sunket til 1,75 dekar per innbygger. Nå er det enda lavere.

Forbruket av soya har økt kraftig i Norge de senere årene. Soyabønnene er produsert i Brasil, men males opp til mel i Norge. Likevel blir mesteparten av soyamelet i statistikken sett på som norsk. Derfor blir den norske selvforsyningsgraden høyere enn det den i realiteten er. Vi har nå en faktisk selvforsyningsgrad under 40 prosent.

I notatet heter det at jordvern er viktig, og at departementet vil utarbeide en nasjonal jordvernstrategi. NKP viser til at regjeringen har gitt grønt lys for nedbygging av store områder av den beste matjorda i Norge. NKP peker her på områder utenfor Trondheim og i Vestby.

Et hvert land har et ansvar for å sørge for produksjon av mat til egen befolkning. I Norge reduseres jordbruksarealet faretruende. Samtidig legges det beslag på store arealer i utlandet. Dette må sees i sammenheng.

Fjerning av odelsloven og boplikten vil ikke styrke norsk landbruk. Norges Kommunistiske Parti fraråder at odelsloven og boplikten blir opphevet.

Runa Evensen
Leder

Stig Ødegaard
1. sekretær